

کاربرد موضعی و دوبار در روز غسل بر ماست سلهای

زخم با ضخامت کامل پوست موش صحرائی

دکتر محمد بیات

استادیار گروه علوم آناتومی، دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

ساختار روند التیام زخم تعدادی از موش‌های صحرائی با استنشاق اثر در فضای بسته کشته شدند و نمونه برداری انجام شد. نمونه شامل بستر زخم و پوست سالم مجاور بود. نمونه‌ها در فرمالین سالیین تثبیت و پردازش شدند و برش‌های بافت‌شناسی تهیه شد. لام‌ها با محلول آبی لئوئیدین بلو یک درصد رنگ شدند. ماست سلها با بزرگنمایی ۴۰۰ برابر میکروسکوپ نوری بررسی و شمارش و نتایج با روش Mann Whitney U test آزمون شدند.

یافته‌ها: میانگین ماست سلهای بستر زخم گروه تجربی در روزهای مورد بررسی کمتر بود که در روزهای ۴ و ۷ از نظر آماری هم معنی دار بود. در روز چهارم P کمتر از ۰/۰۵، در روز هفتم P کمتر از ۰/۰۱ و در روز چهاردهم P بیشتر از ۰/۰۵ بود.

نتیجه‌گیری: کاربرد موضعی و دوبار در روز غسل بر بستر زخم موش صحرائی موجب کاهش معنی‌دار تعداد ماست سلها در فازهای التهاب و تکثیر روند التیام زخم گردید.

واژه‌های کلیدی: التیام زخم، غسل، ماست سل

مقدمه: آثار مثبت کاربرد موضعی غسل بر التیام زخم مشاهده شده است. یکی از سلول‌هایی که در شرایط طبیعی و آسیب‌شناختی روند التیام زخم نقش دارد ماست سلها هستند اما تحقیقی که این دو موضوع را با هم بررسی کند تاکنون مشاهده نشده است.

هدف: اثرات کاربرد موضعی و دوبار در روز غسل بر ماست سلهای زخم باز با ضخامت کامل پوست موش صحرائی از دیدگاه شمارش سلولی بررسی گردید.

مواد و روشها: ۳۳ سر موش صحرائی نر به‌طور تصادفی در گروه‌های شاهد و تجربی قرار گرفتند. تحت شرایط استریل و با بیهوشی عمومی یک زخم مدور با ضخامت کامل پوست شامل عضله جلدی به قطر حدود ۳ سانتی‌متر در پشت گردن هر موش صحرائی ایجاد شد. روز جراحی روز صفر محسوب گردید. از روز صفر به صورت دوبار در روز سطح زخم‌های گروه تجربی با غسل نجوشیده تجارتمی پوشیده می‌شد. در روزهای ۴ و ۷ و ۱۴ مطابق با فازهای التهاب، تکثیر و تجدید

مقدمه

زخم‌های با ضخامت کامل پوست انسان نشان داد که بدنبال ایجاد جراحت تعداد آنها سریعاً افزایش می‌یابد، در حدود هفته دوم کم می‌شود و در طی هفت هفته بعدی به سطح اولیه‌اش برمی‌گردد (۷-۵). افزایش تعداد ماست سلها در بافت اسکار تغییر حالت داده برخی بیماران (اسکار هیپرتروفی) مشاهده شده است (۸). این افزایش در اسکارهای هیپرتروفی و کلونید معنی‌دار است (۹) و تعداد آنها در اختلالات رشته‌ای به ۱۰ الی ۱۰۰ برابر

عده‌ای از محققان تأثیر مثبت کاربرد غسل را بر روند التیام زخم‌های باز پوست بیماران گزارش کرده‌اند (۲ و ۱). محققان دیگری غسل را به صورت موضعی بر زخم‌های سوختگی بیماران بکار بردند و در تعداد کمتری از آنان در مقایسه با گروه شاهد بافت گرانولاسیون مشاهده کردند، هر چند علتی برای آن قائل نشدند (۴ و ۳). نتایج بررسی راجع به تغییرات تعداد ماست سلها در طی روند التیام

مؤلف: مسعود، دکتر محمد بیات - تهران، صندوق پستی ۱۶۳۱۵/۴۴۷